

**A Tatabányai Törvényszék
mint másodfokú bíróság
í t é l e t e**

- Az ügy száma:** 2.Pf.20.064/2024/24.
- A tanács tagjai:** Zemplényiné dr. Tamás Mária a tanács elnöke
dr. Pomogyiné dr. Gál Gabriella előadó bíró
dr. Majorosné dr. Köck Ildikó bíró
- A felperes:** Cessio Zrt.
(1027 Budapest, Tölgyfa utca 28/5.)
- A felperes képviselőjében:** dr. Farkas Ádám és dr. Emődi Emese Csilla
kamarai jogtanácsosok
(1027 Budapest, Tölgyfa utca 28/5.)
- Az alperes:**
- Az alperes képviselőjében:** Kerekes és Társai Ügyvédi Iroda
dr. Ölveczky István eljáró ügyvéd
(1154 Budapest, Őrjáró tér 5.)
- Az ügy tárgya:** deviza alapú tartozás megfizetés

A fellebbezést benyújtó fél, a fellebbezés sorszáma:
Alperes 37. sorszám alatt

Az elsőfokon eljáró bíróság neve, határozatának száma:
Esztergomi Járásbíróság 5.P.20.133/2022/36. sz. ítélet

Rendelkező rész:

A törvényszék az alperes előzetes döntéshozatali eljárás kezdeményezésére vonatkozó indítványát elutasítja; az elsőfokú bíróság ítéletét megváltoztatja, és a felperes keresetét elutasítja.

Kötelezi a törvényszék a felperest, hogy 15 (tizenöt) napon belül fizessen meg az alperesnek 252.565,- Ft (azaz kettőszázötvenkettőezer-ötszázhatvanöt) perköltséget.

Kötelezi a bíróság a felperest, hogy fizessen meg az állam javára 163.078,- Ft (százhatvanháromezer-hetvennyolc forint) illetéket. Felhívja a bíróság a felperest, hogy az esedékesség napjáig, azaz a határozat jogerőre emelkedését (jelen határozat keltét) követő 60. (hatvanadik) napig az illetéket a Nemzeti Adó- és Vámhivatal 10032000-01070044-09060018 számú illetékbevételei számlájára fizesse meg. Közleményként fel kell tüntetni az

illetékfizetési kötelezettséget tartalmazó jogerős bírósági határozatot hozó bíróság megnevezését, a bírósági ügyszámot, valamint a fizetésre kötelezett adószámát.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincsen helye.

I n d o k o l á s

Az elsőfokú bíróság által megállapított tényállás

- [1] A Budapest Autófinanszírozási Zrt. mint hitelező, a Jó-Dobronya Kft. mint szállító és az alperes között 2007. augusztus 15. napján CHF devizanemű gépjárművásárlási kölcsönszerződés jött létre 3.213.000,-Ft vonatkozásában. A felek a várható futamidőt 72 hónapban, a maximális futamidőt 84 hónapban jelölték meg. Az éves induló ügyleti kamatláb 9,95%, a havonta esedékes várható törlesztőrészlet összege 59.439,-Ft volt.
- [2] A hitelszerződés 7. pontja tájékoztatást adott arról, hogy devizaalapú finanszírozás esetén a törlesztőrészletek forintban fizetendő összege a devizanem árfolyam és kamat alakulásától függően változhat. Ennek jelentős kockázata abban rejlik, hogy a forint leértékelődése nemcsak az esedékes törlesztőrészletek növekedését eredményezheti, de a teljes hátralévő tőketartozást is növeli. A hitelszerződés lejárat előtti megszűnése vagy módosulása esetén a teljes hátralévő tőketartozást érintő árfolyamkülönbözet egy összegben esedékessé válik. A megállapodás szerint az adós kijelentette, hogy tudatában van a devizaalapú finanszírozás fokozott kockázatával és vállalta ennek a következményeit.
- [3] A hitelszerződés 9. pontja szerint a THM induló mértéke 11,43%, a THM megváltozásának feltételeit az Üzletszabályzat tartalmazza. A szerződés rögzíti, hogy a THM mutató értéke nem tükrözi a hitel árfolyamkockázatát.
- [4] A szerződés 12. pontja szerint a szerződésben és annak mellékleteiben nem szabályozott feltételekben a hitelező Üzletszabályzata az irányadó. Az adós a szerződés aláírásával kijelentette, hogy az Üzletszabályzatot átvette, megismerte, és az abban foglaltakat magára nézve kötelezőnek ismerte el.
- [5] Az Üzletszabályzat 19. és 20. pontja értelmében a felperesi jogelőd a hitel összegét akkor folyósította, amikor a hivatkozott pontban felsorolt valamennyi dokumentum rendelkezésre állt.
- [6] Az Üzletszabályzat 17.1. és 17.4. alapján az alperes, amennyiben a fizetési kötelezettségeit késedelmesen teljesíti, a mindenkori jegybanki alapkamat kétszeres szorzatának megfelelő mértékű késedelmi kamat fizetésére köteles.
- [7] A felperesi jogelőd az alperes fizetési kötelezettségének (2014.02.28.;03.29.;04.29. napján esedékes részleteinek) az elmulasztására hivatkozva a szerződést azonnali hatállyal felmondta. A felmondást az alperes 2014. május 20. napján vette kézhez. Az alperes egy összegben esedékessé vált tartozása ekkor a kimutatás szerint 2.546.458,-Ft volt. A felperesi jogelőd az alperest ezt követően többször felszólította a tartozás megfizetésére, amely azonban nem vezetett eredményre.
- [8] A felperesi jogelőd a 2014. évi XL. törvény (a továbbiakban: DH2 törvény) által előírt

kötelezettségének eleget tett, és értesítette az alperest, hogy a kimutatása szerint a tisztességtelenül felszámított összeg 590.900,- Ft. Az alperes a felperesi jogelőd által megküldött elszámolással szemben panasszal nem élt.

- [9] A Budapest Bank Zrt. a perbeli kölcsöntartozásból, valamint a kapcsolódó költségekből álló felmondott követelést annak minden lejárt és jövőben esedékes járulékaival együtt engedményezési szerződéssel a felperesre ruházta át. Az alperes az erről szóló értesítőt 2019. november 29. napján vette át.

Felperes keresete és az alperes érdemi ellenkérelme

- [10] Az ellentmondás folytán perré alakult fizetési meghagyásos eljárást követően a felperes keresetet tartalmazó iratában kérte kötelezni az alperest a Polgári törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. törvény (továbbiakban: rPtk.) 523. § (1) bekezdése alapján a kölcsönszerződésből eredő 2.038.469,-Ft tőke, és ezen összeg után 2019. november 14. napjától a kifizetés napjáig járó évi 9,95%-os mértékű szerződéses kamat, a mindenkori jegybanki alapkamat kétszeresével megegyező mértékű éves késedelmi kamat, továbbá 207.440,-Ft lejárt késedelmi kamat és a költségjegyzékben megjelölt mértékű perköltség megfizetésére.
- [11] Felperes hivatkozott arra, hogy a követelést engedményezés útján megszerezte. Az rPtk. 523. § (1) bekezdése, valamint az rPtk. 232. § (1) bekezdése alapján az alperesnek a felek között létrejött kölcsönszerződés alapján meg kellett volna fizetnie a kölcsönszerződés tőkeösszegét, valamint annak szerződésben meghatározott ügyleti kamatát (9,95%-ot). Az üzletszabályzat 17.4. pontja szerint az alperest arra az esetre, amennyiben a fizetési kötelezettségeit késedelmesen teljesíti, a mindenkori jegybanki alapkamat kétszeres szorzatának megfelelő mértékű késedelmi kamatfizetési kötelezettség terheli. Figyelemmel arra, hogy az ügyleti kamat az üzletszabályzat hivatkozott pontja alapján a kölcsönösszeg teljes megfizetését megelőző napig felszámítható, valamint, hogy a késedelmi kamatot az alperes a késedelembe esése folytán is köteles megfizetni, ezért a késedelmi kamat mértéke a szerződésben rögzített ügyleti kamat (évi 9,95%), valamint a mindenkori jegybanki alapkamat kétszeresének (jelenleg 1,2%) összegében állapítható meg. A felperes a követelés összegszerűségének a bizonyítására csatolta a jogelőd által készített kalkulációt (F/8.), amely tartalmazza az alperes befizetéseit, azok elszámolását. A kimutatásban szerepel továbbá a tisztességtelenül felszámolt összeg jóváírása is. Az alperes teljes tartozása az engedményezéskor 2.245.909,-Ft volt, amely 2.038.469,-Ft tőkéből és 207.440,-Ft késedelmi kamatból tevődött össze.
- [12] Az alperes érdemi ellenkérelmében elsődlegesen a per megszüntetését, másodlagosan a teljes kereset elutasítását kérte, harmadlagosan pedig beszámítással kívánt élni.
- [13] Az alperes elsődlegesen a per megszüntetését azért kérte, mert meglátása szerint a felperes nem igazolta megfelelően a perbeli legitimációját.
- [14] Az alperes érdemi védekezésében indítványozta a kereset teljes elutasítását, mert az alaptalan mind jogcímében (kölcsön), mind összegében (2.038.469,-Ft). Az alperes szerint a perbeli szerződés a hitelintézetekről és a pénzügyi vállalkozásokról szóló 1996. évi CXII. törvény (a továbbiakban: rHpt.) és az rPtk. szerint érvénytelen, semmis. A szerződés sérti az rHpt. 213. § (1) bekezdés a), c), d), és e) pontjait, az rPtk. 209/A. § (1) bekezdését, mert olyan tisztességtelen szerződési feltételeket tartalmaz, amelyek kiesése az egész szerződés teljesíthetetlenségét okozza.

Kifogásolta, hogy nem világos a kölcsön összege, a törlesztőrészlet; hogy egyoldalúan módosítható és korlátlan kockázatú az árfolyam; hogy indokolatlan a devizaelszámolás fenntartása forinthitelek törlesztési összege felett; az egyoldalú kamatmódosítást; és a kettős árfolyam (vételi – eladási) alkalmazása.

A tisztességtelenség körében az alperes hivatkozott még az rPtk. 209. § (1), (5) bekezdésére, a 209/A. § (2) bekezdésére, és a 239. § (2) bekezdésére.

Az alperes kifogásolta, hogy a szerződésben egyáltalán nincs meghatározva a késedelmi kamat mértéke, a számításának a módja, esedékessége, ezért az az rHpt. 210. § (1)-(2) bekezdése, a 213. § (2), (4) bekezdése alapján a 87/102/EGK irányelv 4. cikk (1) és (3) bekezdése iránymutatása szerinti semmis kikötés. E körben hivatkozott még a 93/13. EGK irányelv 3. és 6. cikkére.

Alperes szerint érvénytelen továbbá a felmondás is, mivel 590.900,-Ft tisztességtelen feltételekből származó követelést tartalmazott.

Az alperes azzal is védekezett, hogy nem kapott Üzletszabályzatot.

Nem volt továbbá külön kockázatfeltáró nyilatkozat, a szerződésben tett nyilatkozat pedig az alperes szerint tartalmilag nem felel meg az érdemi kockázatfeltárásnak. Az Üzletszabályzat 18.3.4. pontja csak a szerződéses szöveget ismétli, amelyet az alperes nem írt alá (rHpt. 203. § (6) bekezdése, rHpt. 203. § (7) bekezdése).

Az alperes azzal is érvelt, hogy a hiteltörténeti kimutatás szerint a befizetett összeg 4.954.898,-Ft, a szerződésben meghatározott összeg 72 x 59.439,-Ft pedig 4.279.608,-Ft-ot tesz ki.

Az alperesi védekezés szerint a hitelező a kölcsönt nem devizahitelként, hanem forint kölcsönként, forintban tartotta nyilván, ezért a szerződés nem felel meg sem a devizaalapú, sem a deviza elszámolású szerződésnek [2014. évi XXXVIII. törvény (DH1 törvény) 1. § (1) bekezdése].

Az alperes szerint a DH1 törvény 4. § (1) bekezdése értelmében a szerződés kamatmódosítása tisztességtelen. A vélelmet a hitelező nem tudta megdönteni, ítélettel bizonyítani.

Az árfolyamváltozás plusz költséget okoz a fogyasztónak, ahogy a szerződés 8. pontja is az egyéb költségek között szerepelteti az árfolyamváltozás költségét.

Az alperes hivatkozott e körben a 8/102. EGK irányelv 1. cikk (1)-(2) bekezdésében, a 93/13. EGK irányelv 8. cikkében, az rPtk. 209/A. § (2) bekezdésében, a C-260/18. EUB ítélet 2. pontjában foglaltakra, amelyekkel ellentétes a kölcsönszerződés, mert nem szerepel benne, hogy milyen körülmények között és mennyire változik az elszámolási árfolyam.

Az alperes azzal is érvelt, hogy tisztességtelen a kölcsön összege és a törlesztőrészletek meghatározása is, mert nem világos és nem érthető, hogy milyen indexálási mechanizmussal állapították meg az alkalmazott árfolyamot. Referenciahely hiányában a hitelező maga állapíthatja meg, hogy mikor, milyen árfolyamot alkalmaz, ezért az alperes szerint tisztességtelen volt az árfolyamkockázati kikötés (figyelemmel a C-51/17., C-26/13. EUB ítéletekre, a 2004/17. EU irányelvre).

Az alperes kifejtette, hogy az árfolyamrés, a kamatemelés és az árfolyamváltozás összeadó kockázatára külön fel kellett volna hívni a figyelmet, a törlesztőrészletre gyakorolt hatását be kellett volna mutatni.

Az alperes hivatkozott a tisztességtelen kamat módosítására, a tisztességtelen kettős árfolyam (vételi – eladási) alkalmazására a C-26/13. EUB irányelv 83., 84., 85. pontjaiban foglaltakra tekintettel.

Az alperes szerint a szerződés késedelmi kamatra vonatkozó kikötése semmis az rHpt. 207. §-ában, 203. § (3) bekezdésében, a 210. § (1) bekezdésében, valamint az rPtk. 205/B. § (1) bekezdésében, a 216. § (1) bekezdésében, a 205. § (3) bekezdésében, valamint a 93/13 EGK irányelv 3. cikk (3) bekezdésében írottak alapján.

Az elsőfokú bíróság döntése és annak jogi indokai

- [15] A lefolytatott bizonyítási eljárás alapján az elsőfokú bíróság kötelezte az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg felperesnek 2.038.469,- Ft összegű tőketartozást, és ezen összeg után 2019. év november hó 14. napjától a kifizetés napjáig járó évi 9,95%-os mértékű szerződéses (ügyleti) kamatot, és a jegybanki alapkamat kétszeresével megegyező mértékű éves késedelmi kamatot, valamint 207.440,- Ft lejárt késedelmi kamatot.
- [16] A bíróság kötelezte továbbá az alperest, hogy az ítélet jogerőre emelkedésétől számított 15 napon belül fizessen meg felperesnek 224.231,- Ft perköltséget.
A bíróság megállapította, hogy az alperes a peres eljárással összefüggésben felmerült költségeit maga viseli.
- [17] Az elsőfokú bíróság idézte a Tanács 93/13 EGK irányelve (1993. április 5.) 3-6. cikkét, az rPtk. 522. § (1) bekezdését, az 523. § (1) bekezdését, az 525. §-át, a 198. § (1) bekezdését, a 200. § (1) bekezdését, a 209. §-át, a 209/A. §-át, a 231. § (1) bekezdését, a 232. § (1) bekezdését, a 321. § (1) bekezdését, az rHpt. 203. § (6)-(7) bekezdését, a 207. §-át, a 212. § (1) bekezdését, a 213. § (1), (4) bekezdését, a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény (a továbbiakban: Ptk.) 6:193. §-át, a számvitelről szóló 2000. évi C. törvény (a továbbiakban: Sztv.) 166. §-át.
- [18] A felperes perbeli legitimációjával kapcsolatban a bíróság úgy foglalt állást, hogy a Budapest Bank Zrt. és a Cessio Követeléskezelő Zrt. engedményezési szerződése ezt megfelelő módon igazolja, amely az alperes pozícióját nem befolyásolja. Az engedményezésről történő értesítés szabályszerűen megtörtént, így az eljárás megszüntetésére nem volt jogszabályi lehetőség.
- [19] Az alperes kifogásolta, hogy a hitelszerződés nem tartalmazza a késedelmi kamat mértékét. Ezzel kapcsolatban az elsőfokú bíróság úgy foglalt állást, hogy a késedelmi kamatot és annak mértékét a hitelszerződésben valóban nem szerepel, ugyanakkor az Üzletszabályzat 17.4. pontja egyértelműen meghatározza azt. A szerződés 12. pontja szerint a szerződésben nem szabályozott kérdésekben a hitelező Üzletszabályzata az irányadó. Az Üzletszabályzat rögzíti, hogy a késedelmi kamat a meghatározott fizetési határidő vagy fizetési időszak lejártát követő naptól válik esedékessé, mértéke a jegybanki alapkamat kétszeresével egyezik meg.
A késedelmi kamatra vonatkozó irányadó szabályokról az alperes a szerződéskötés időpontjában tudomást szerezhetett.
Minderre tekintettel a bíróság azt a körülményt, hogy a hitelszerződés nem tartalmazza a késedelmi kamat mértékét, nem tekintette a hitelszerződés érvényességét befolyásolónak.
- [20] A bíróság szerint a hitelszerződésben szerepel a szerződés tárgya, hisz tartalmazza a gépjármű típusát, a szállító nevét, a hitel futamidejét és összegét, a szerződés változó kamatozású jellegét, CHF alapúságát, valamint az éves induló ügyleti kamatláb mértékét. A kölcsönszerződés részét képező Üzletszabályzat meghatározza a hitelfolyósítás időpontját (Üzletszabályzat 19-20. pont), amely alapján az adott időpontban folyósított hitel összege megállapítható volt, a hitel törlesztésével kapcsolatban pedig az Üzletszabályzat 21. pontja ad iránymutatást.
A bíróság a Kúria a 6/2013., valamint a 1/2016. számú Polgári jogegységi határozatban írtakra hivatkozva is arra a következtetésre jutott, hogy a kölcsönszerződés tárgya meghatározható, ezért a hitelszerződés semmissége az rHpt. 213. § (1) bekezdés a) pontja alapján nem állapítható meg.
- [21] Az alperesnek azzal a hivatkozásával kapcsolatban, hogy a perbeli hitelszerződés a rHpt. 213. § (1) bekezdés c) pontjába is ütközik, a bíróság utalt a hitelszerződés 8., és az Üzletszabályzat 17-18. pontjaira, és kifejtette, hogy a felek változó kamatozású szerződést kötöttek, ezért a teljes futamidőre vonatkozó ügyleti kamat mértéke előzetesen, a szerződés megkötésekor nem volt

megállapítható.

A DH1 törvény az árfolyamrész alkalmazásából (és az ezzel járó költségekből) fakadó elszámolást és az egyoldalú kamat-, kamatfelár-, költség-, díjmelés figyelmen kívül hagyását, illetve a fogyasztó javára túlfizetesként történő elszámolását a felek viszonylatában rendezte. Az induló ügyleti kamat meghatározása a hitelszerződésben megtörtént, ezért a hitelszerződés rHpt. 213. § (1) bekezdés c) pontba ütközése nem állapítható meg.

- [22] A bíróság nem fogadta el, hogy a felperesi jogelőd és az alperes közötti hitelszerződés az rHpt. 213. § (1) bekezdés d) pontját is sérti.
A teljes hiteldíjmutatóról a hitelszerződés 9. pontja rendelkezik, amely megállapítja, hogy a THM meghatározása az aktuális feltételek és a hatályos jogszabályok figyelembevételével történt, és a szempontok változása esetén a mértéke módosulhat. Az Üzletszabályzat 17.2., 17.3. és 18.4. pontja szól a teljes hiteldíjmutatóról. A bíróság szerint ezért a perbeli szerződéssel összefüggésben a rHpt. 213. § (1) bekezdés d) pontja szerinti semmisségi ok nem áll fenn.
- [23] Az alperes azzal is védekezett, hogy a hitelszerződés az rHpt. 213. § (1) bekezdés e) pontját is sérti. A bíróság szerint a törlesztőrészletek száma a hitel futamidejéből megállapítható, a havonta esedékes részlet összegét a hitelszerződés 7. pontja rögzíti (59.439,- Ft). A szerződés ugyanakkor tartalmazza, hogy a megállapodás változó kamatozású, CHF alapú és változó futamidejű. A hitel törlesztésének időpontját az Üzletszabályzat 21. pontja magában foglalja.
A bíróság kiemelte a 6/2021. számú Polgári jogegységi határozatban a törlesztő részletek összegének a kiszámíthatóságával kapcsolatban rögzítetteket, miszerint nem érvényességi kelléke a szerződésnek, hogy tételesen tartalmazza a törlesztő részletek összegét akár kirovó, akár lerovó pénznemben, mint ahogy az sem, hogy rögzítse az irányadó átszámítási időpontot.
- [24] Az alperes hivatkozott a DH1 törvény 4. § (1) bekezdésére alapított egyoldalú kamatmódosítás tisztességtelenségére is.
A bíróság utalt arra, hogy a DH2 törvény az egyoldalú szerződésmódosítás folytán bekövetkezett helyzetet rendezte. A fogyasztó megkapta a pénzügyi intézménytől a forint alapú elszámolást, amelyet elfogadott, azzal szemben a törvény által meghatározott határidőn belül panasszal nem élt.
- [25] Az árfolyamkockázatról szóló tájékoztatást a hitelszerződés 7. pontja, valamint az Üzletszabályzat 18.3.2.-18.3.3. pontjai tartalmazzák.
A 6/2013. Polgári jogegységi határozat figyelembevételével a felperest terhelő tájékoztatási kötelezettségnek ki kell terjednie az árfolyamváltozás lehetőségére, és arra, hogy annak milyen hatása van a törlesztőrészletre azzal, hogy a tájékoztatási kötelezettség nem terjed ki az árfolyamváltozás mértékére.
Az árfolyamkockázattal kapcsolatban a szerződés maga kimondja, hogy devizaalapú finanszírozás esetén a törlesztőrészletek forintban fizetendő összege a devizanem árfolyam és kamat alakulásától függően változhat. Ennek jelentős kockázata abban rejlik, hogy a forint leértékelődése nemcsak az esedékes törlesztőrészletek növekedését eredményezheti, de a teljes hátralévő tőketartozást is növeli. A szerződés lejárat előtti megszűnése vagy módosulása esetén a teljes hátralévő tőketartozást érintő árfolyamkülönbözet egyösszegben esedékessé válik. Az adós a hitelszerződés 7. pontja szerint kijelentette, hogy tudatában van a devizalapú finanszírozás fokozott kockázatával, és vállalja ennek a következményeit.
- [26] A bíróság figyelemmel volt a 2/2014. Polgári jogegységi határozatra is, amely rögzíti, hogy a devizalapú kölcsönszerződés azon rendelkezésének a tisztességtelensége, amely szerint az árfolyamkockázatot korlátozás nélkül a fogyasztó viseli, csak akkor vizsgálható és állapítható meg,

ha az általánosan tájékozott, észszerűen figyelmes és körültekintő átlagos fogyasztó számára annak tartalma a szerződéskötéskor nem volt világos és érthető.

A bíróság szerint a perbeli jogvita alapjául szolgáló hitelszerződésre tekintettel az alperes nem gondolhatta alappal, hogy az árfolyamkockázat nem valós, vagy az nem őt terheli.

[27] Az elsőfokú bíróság konkrét döntések megjelölése mellett utalt arra is, hogy a Kúria gyakorlata szerint a Budapest Autófinanszírozási Zrt. árfolyamkockázati tájékoztatása a jogszabályi előírásoknak megfelel.

[28] Az eljárás során a felperes elismerte, hogy az alperesnek a felmondás időpontjában nem volt lejárt tartozása, ezért a hitelszerződés azonnali hatályú felmondása a felperesi jogelőd részéről jogellenes volt. A felperes előkészítő iratában a felmondás esetleges jogszerűtlensége következtében a követelését a maximális futamidő elteltére alapította.

A bíróság szerint a felmondás jogellenességének hiánya a maximális futamidő elteltét követően a felperesi igényérvényesítést nem akadályozta.

[29] Felperes szerint az alperes nem vitatta, hogy a jogelőd 2.038.409,- Ft és járulékai összegű követelést ruházott át a felperesre, így álláspontja szerint a Polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény (a továbbiakban: Pp.) 266. § (1) bekezdése alapján az engedményezett követelés összege sem vitatható.

Az Sztv 166. §-ában írottak szem előtt tartásával a bíróság álláspontja szerint a perbeli szerződés alapján a felperes által csatolt hitelkimutatásra figyelemmel, annak forintban és devizában történő levezetésére tekintettel a felperes követelésének összecszerúsége megállapítható volt.

Az alperes általánosságban vitatta a követelés összecszerúságát, konkrétan nem határozta meg, hogy azt mely részében, mely elemében vitatja. Az alperes arra hivatkozott, hogy a követelt összeget már visszafizette, ám mivel devizaalapú hitelről volt szó, ezért a hitel összege nem egyezett meg a hitelszerződésben forintban meghatározott havi törlesztőrészlet és a maximális futamidő szorzatával. A bíróság ezért az alperes előadását nem fogadta el, a csatolt okirati bizonyítékok alapján a felperes követelését igazoltnak találta.

[30] Az ítélet kitért arra is, hogy a szerződés és az Üzletszabályzat tisztességtelensége (érvénytelensége) hiányában az alperes által hivatkozott Európai Unió Bírósági döntések és a magyar joggal szemben elsőbbséget élvező európai uniós jog alkalmazására jelen jogvita elbírálása kapcsán nem volt szükség.

[31] A bíróság a perköltség tárgyában az alperes pervesztességére tekintettel határozott.

Fellebbezés, fellebbezési ellenkérelem

[32] A törvényben biztosított határidőn belül perköltség iránti igénye bejelentése mellett az alperes nyújtott be fellebbezést, amelyben elsődlegesen kérte, hogy a törvényszék az elsőfokú bíróság ítéletét egészében változtassa meg, és a felperes keresetét teljes mértékben utasítsa el.

A másodlagosan kérte az ítéletét hatályon kívül helyezését, az elsőfokú bíróság új eljárás lefolytatására és új határozat hozatalára történő utasítását.

A fellebbezés szerint az elsőfokú bíróság körültekintő eljárást folytatott le, az ítélet igen részletes indokolást tartalmaz. Az alaki megfelelés azonban nem elégséges, ha azt nem tölti ki a helyes erkölcsi alapon nyugvó jogalkalmazás. Az elsőfokú bíróság ugyanis nem az uniós jog szerint járt el, hanem a Kúria bankvédelmi programjához ragaszkodott.

Nem vette figyelembe a bíróság az EUB C-932/19. sz. ítéletét, amely rögzíti, hogy az árfolyamrés miatt tisztességtelen szerződés csak akkor nyilvánítható érvényessé, ha az a fogyasztó védelmét szolgálja. Ezt egyébként a Kúria a Gfv.30.206/2023/2. precedensképes határozatában is elismerte

[93. pont], bár alkalmazni nem merte.

Az alperes sérelmezte, hogy az elsőfokú bíróság elmulasztotta azt a kötelező tájékoztatást megadni az alperes részére, hogy kíván-e élni a fogyasztót védő érvényessé nyilvánítással.

- [33] A fellebbezés kétségbe vonta azt az ítéleti megállapítást, hogy a kockázatfeltárás világos és érthető volt (korlátlan és reálisan bekövetkező), ha figyelembe vesszük, hogy a szerződés fix törlesztő részlettel és fix 72 hónapos futamidővel számolt úgy, hogy a kamat és az árfolyamváltozás plusz 1 évvel hosszabbíthatja meg a lejáratot. Az alperes álláspontja szerint – ahogyan erre az elsőfokú eljárásban is hivatkozott – ez 12x59.439,-Ft kockázatot jelent. Egyetlen bíróság nem veszi a fáradságot, hogy megindokolja az uniós jog alapján, hogy ebből az érthetetlen feltételből hogyan lesz végtelen és reális kockázat.
- [34] Az alperes azzal is érvelt, hogy az Üzletszabályzat eltérő szövege (ahol már nem jelenik meg a korlátozott kockázat) ellentétes a szerződés tartalmával. Ebben a körben figyelembe kellett volna venni az rPtk. 205/C. §-át, amelyből adódóan az Üzletszabályzat nem vált a szerződés részévé.
- [35] Az alperes szerint ezen felül nem érthető, így tisztességtelen az árfolyamkockázati mechanizmus bemutatásának mellőzése.
- [36] Tisztességtelen továbbá az alperes meglátása szerint a fogyasztó kizárása a bírói szerződés módosításból (rPtk. 241. §).
- [37] A korlátlan kockázat kockázatkezelés nélküli fogyasztóra telepítése szintén tisztességtelen, legalább a forintosítás lehetőségét biztosítani kellett volna (2014/17/EU Irányelv 9. fejezet 23. cikk).
- [38] Az alperes azzal is érvelt, hogy a kamat és az árfolyamváltozás elszámolása nem szabályozott, az üzletszabályzat képletei nem alkalmasak az egzakt levezetésre, mert ott keveredik a kamat emelkedés elszámolása az árfolyam emelkedéssel.
- [39] Az alperes sérelmezte, hogy a bíróság alapos indokolás nélkül utasította el az általa az elsőfokú eljárásban előadottakat, sőt az értelmezése kifejezetten ellentétes a 93/13/EGK Irányelvvel.
- [40] Felperes *fellebbezési ellenkérelmében* az elsőfokú bíróság ítéletének a helybenhagyását és az alperes másodfokú perköltségben történő marasztalását kérte a költségjegyzéken feltüntetettek szerint a Pp. 81. § (5) bekezdésének megfelelően.
- [41] A felperes álláspontja szerint az Esztergomi Járásbíróság az ítélet indokolásában teljes mértékben kitért az alperes érdemi ellenkérelmében foglaltakra, az ügy körülményeit alaposan és a jogszabályoknak megfelelően értékelte.
- [42] A fellebbezésben foglaltakkal kapcsolatban a felperes az elsőfokú eljárásban képviselt álláspontjára utalva megismételte, hogy a DH1 törvény 3. § (1) bekezdése semmisnek minősítette, és a 3. § (3) bekezdésében rendezte az e rendelkezés helyébe lépő árfolyamokat, a semmisség jogkövetkezményeit pedig a DH2 törvény orvosolta.
- [43] Az EUB C-932/19. sz. ügyben hozott döntése alapján a fogyasztókkal kötött szerződések tisztességtelen feltételeiről szóló 93/13/EGK Tanácsi Irányelv 6. cikkének (1) bekezdését úgy kell értelmezni, hogy azzal nem ellentétes az olyan nemzeti szabályozás, amely a fogyasztóval kötött kölcsönszerződéseket illetően semmisnek nyilvánítja az árfolyamrésre vonatkozó tisztességtelennek

tekintett kikötést, és arra kötelezi a hatáskörrel rendelkező nemzeti bíróságot, hogy ezt a nemzeti jog olyan rendelkezésével váltsa fel, amely hivatalos árfolyam alkalmazását írja elő anélkül, hogy ennek a bíróságnak lehetősége lenne helyt adni az érintett fogyasztó azon kérelmének, amely a kölcsönszerződés teljes érvénytelensége megállapítására irányul.

- [44] A felperes kiemelte azt is, hogy az elsőfokú eljárásban többször hivatkozott, és csatolt számos olyan kúriai döntést, amely akként foglal állást, hogy a perbeli szerződésben alkalmazott árfolyamkockázatról szóló tájékoztatás nem tisztességtelen, így a szerződés ennek következtében nem érvénytelen. A felperes álláspontja szerint ezért a perbeli kölcsönszerződésbe foglalt árfolyamkockázati tájékoztató – szerződés 7. pontja – megfelel mind a nemzeti, mind az Európai Unió joga által támasztott követelményrendszernek.
- [45] Az alperes a fellebbezési eljárásban 6-7. sorszámpon a 2007. évi CLXVIII. törvény megsértésére hivatkozva eljárási kifogást terjesztett elő a Pp. 156. § (1) bekezdése alapján a tájékoztatási kötelezettség és az EUB előtti előzetes döntéshozatali eljárás kezdeményezésének az elmulasztása okán, amelyeket azonban a másodfokú bíróság 2.Pf.20.064/2024/18-II. sz. végzésére tekintettel nem tartotta fenn (lásd 2.Pf.20.064/2024/18. jegyzőkönyv 4. oldal).
- [46] A törvényszék az alperes által a fellebbezésében kért anyagi jogi felülbírálat részeként megállapította, hogy az elsőfokú bíróság a felmondás jogellenessége körében a felperes jogállására és az alperes érvelésére figyelemmel nem vizsgálta a jogellenes felmondás következményeként, hogy a felperest megilleti-e változatlanul az engedményezéssel megszerzett követelés érvényesítése. A Legfelsőbb Bíróság 2/2010. (VI. 28.) Polgári Kollégiumi véleménye 10. pontjában foglaltak alapján a törvényszék felhívta a felperest, vezesse le, hogy a jogellenes felmondásra figyelemmel mennyiben kapcsolható össze az engedményezési szerződéssel megszerzett követelése a felmondás jogellenességének megállapítása után a futamidő kifutásával fennmaradt követeléssel (lásd 2.Pf.20.064/2024/9. sz. végzés).
- A felperes a bíróság felhívására figyelemmel előadta, hogy mivel a követelését a felperesi jogelőddel kötött, majd később módosított engedményezési szerződésre alapítja, ezért meglátása szerint sem szerződésátruházásra, sem jogátruházásra nincs szükség ahhoz, hogy az igény érvényesítésére jogosult legyen. E körben hivatkozott a kereseti kérelemhez F/11. alatt csatolt engedményezési értesítőre, az F/15. számon fellelhető, 2019. 11. 14. napján kelt engedményezési szerződésre, valamint a másodfokú eljárásban 12. számú beadvány mellékleteként megküldött, 2024. 12. 20. napján megkötött engedményezési szerződés módosítására. Idézte a Ptk. 6:193. § (2)-(3) bekezdését, amely alapján megállapítható a felperes jogosultsága és annak terjedelme.
- A felperes bejelentette, hogy a felmondás jogszerűtlenségének megállapítása következtében a kereseti kérelmét nem a felmondásra, hanem a futamidő lejáratára szükséges alapítania, ezért keresetváltogatást terjesztett elő, amely egyúttal az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezését, a bíróság új eljárás lefolytatására és új határozat meghozatalára történő utasítását teszi szükségessé.
- A felperes módosított keresetében kérte, hogy a bíróság az rPtk. 523. § (1) bekezdésében foglaltak alapján kötelezze az alperest a kölcsönszerződésből eredően 2.058.640,- Ft tőke és 15.238,- Ft ügyleti kamat, valamint ezen összegek után 2014. 08. 30. napjától a kifizetés napjáig járó mindenkori jegybanki alapkamat kétszeresével megegyező mértékű éves késedelmi kamat megfizetésére. A perbeli szerződésből eredő követelés lejáratát a felperes - az eredeti kereseti kérelemben megjelölt felmondás helyett - a futamidő lejáratára kívánta alapítani, akképpen, hogy a maximális futamidő (84 hónap) 2014. 08. 29. napján letelt, így a szerződésből eredő követelés a futamidő lejáratával egyösszegben esedékessé vált (lásd 2.Pf.20.064/2024/12-13. sz. beadvány).
- [47] Az alperes a keresetváltogatás engedélyezését ellenezte.

- [48] A törvényszék a felperes keresetváltoztatás engedélyezése iránti kérelmét elutasította (lásd 2.Pf.20.064/2024/18. jegyzőkönyv).
- [49] Az alperes a bíróság felhívására a másodfokú eljárásban úgy nyilatkozott, hogy lemond arról a jogáról, amely az irányelv fogyasztók javára bevezetett védelmi rendszerből erednek. A szerződés határozathozatalig történő hatályossá nyilvánítását kéri 3.213.000,- Ft kölcsönösszeggel kamat- és költségmentesen, 3.213.000,- Ft törlesztőrészlettel, amelynek esedékessége a határozathozatal (lásd 2.Pf.20.064/2024/20.).
A felperes erre reagálva kifejtette, hogy a fogyasztói szerződésekben a tisztességtelen árfolyamrés alkalmazása kiküszöbölésre került a DH1 és DH2 törvények szerint meghatározott módon, így az árfolyamrés tisztességtelenségére már nem hivatkozhat az alperes, és nem kérheti az érvénytelenség jogkövetkezményeinek levonását.

A másodfokú bíróság döntése és jogi indokai

- [50] A fellebbezés eredményét tekintve megalapozott.
- [51] A törvényszék elsőként az előzetes döntéshozatali eljárás kezdeményezésére irányuló alperesi indítványt bírálta el.
- [52] Az alperes – a 8. számú jegyzőkönyvben pontosítottak szerint - a 7. számú beadványában egyúttal előzetes döntéshozatali eljárás kezdeményezését is indítványozta a törvényszék értelmezése szerint arra tekintettel, hogy mellőzheti-e a bíróság a fogyasztóvédelmi tájékoztatást. Mivel a törvényszék a 2.Pf.20.064/2024/18-II. sz. végzésével tájékoztatást adott, amelyet az alperes elfogadott, és az eljárási kifogását nem tartotta fenn, így egyúttal az előzetes döntéshozatali eljárás felvetése is okafogyottá vált, amelyre tekintettel azt a törvényszék elutasította.
- [53] A törvényszék megjegyzi, egyrészt, hogy az EUMSZ 267. cikkéből kitűnik, hogy a kért előzetes döntésnek „szükségesnek” kell lennie a kérdést előterjesztő bíróság számára az előtte folyamatban lévő ügy eldöntéséhez, másrészt jelen esetben az alperesi indítvány nem volt konkrét, a feltenni szándékozott kérdéseket nem tartalmazta. A fogyasztói tájékoztatás kötelezettségének megválaszolása nem szükséges az alapügy érdemi elbírálásához, a jelen jogvita szempontjából releváns uniós jogi rendelkezések a korábban meghozott, és az alábbiakban hivatkozott EUB döntésekben már értelmezést nyertek.
- [54] A fentiek alapján a másodfokú bíróság az alperes előzetes döntéshozatali eljárás kezdeményezése iránti kérelmét elutasította a Pp. 130.§ (3) bekezdése értelmében.
- [55] A törvényszék megállapította, hogy az elsőfokú bíróság a jogvita elbírálásához szükséges mértékben a bizonyítási eljárást lefolytatta, a releváns tényeket pontosan rögzítette, azonban – az alperes érvénytelenségi kifogásaival kapcsolatos érvelésen kívüli - levont jogi következtetésével a törvényszék nem értett egyet.
- [56] A törvényszék a Pp. 370. § (1) bekezdése alapján a felülbírálati jogkörét a fellebbezés és alperesi képviselő nyilatkozatára, továbbá a fellebbezési ellenkérelemre és egyéb felperesi nyilatkozatokra tekintettel szabott korlátai között gyakorolta.

- [57] A logikai sorrend figyelembevételével mindenekelőtt az alperes másodlagosan előterjesztett, az ítélet hatályon kívül helyezésére irányuló fellebbezési kérelmének a vizsgálatára volt szükség, mert az indítvány megalapozottsága az elsőfokú ítélet érdemi vizsgálatát kizárná.
A jogi képviselővel eljáró alperes nem jelölte meg konkrétan, hogy a fellebbezésben kifogásoltak közül mit tekint olyan súlyú jogszabálysértésnek, amely a hatályon kívül helyezést indokolttá tenné.
- [58] Rögzíti ezen felül a törvényszék, hogy nem lelt hivatalból észlelendő szabálysértést sem a megelőző eljárásban, ezért megállapította, hogy az elsőfokú ítélet a Pp. 381. §-a alapján hatályon kívül helyezést megalapozó hiányosságban nem szenved.
Az ítélet az alperes elsőfokú eljárásban előadott valamennyi védekezésére kitér, az adott ügyre általa irányadónak tartott kúriai határozatok értelmezéséről és a jelen ügyre való alkalmazhatóságának indokairól számot adott. Az a körülmény, hogy az alperes azzal nem ért egyet, nem eredményezhet hatályon kívül helyezést.
- [59] Az alperes elsődlegesen azt kifogásolta, hogy az elsőfokú bíróság nem vette figyelembe, hogy az árfolyamrés miatt tisztességtelen szerződés csak akkor nyilvánítható érvényessé, ha az a fogyasztó védelmét szolgálja. A fellebbezés sérelmezte, hogy a bíróság elmulasztotta a kötelező tájékoztatást az árfolyamrés tekintetében. E körben hivatkozott az EUB C-932/19. számú ítéletére.
A felvilágosítás elmaradását az alperes a másodfokú eljárásban is kifogásolta, amelyet azonban a fellebbezési eljárás során kapott tájékoztatásra tekintettel nem tartott fenn.
- [60] Az alperes jogi érvelésének fő gerince a kölcsönszerződés teljes érvénytelenségének megállapítására irányult hivatkozással arra, hogy a DH1 törvény 3.§ (1) bekezdésében foglalt törvényi vélelem alapján a tisztességtelen szerződési feltétel kiesése az egész szerződés megdőlését eredményezi, ugyanis helyébe nem lehet beilleszteni az MNB középárfolyamot, az EUB ítélkezési gyakorlata mind a kógens, mind a diszpozitív szabállyal való behelyettesítést kizárja. A fogyasztót megilleti a konvalidálás visszautasításának joga, a bíróságnak az eredeti ténybeli és jogi állapotot kell helyreállítania, ami nem más, minthogy kizárólag a tőke megfizetésére köteles a fogyasztó. Ezen érvelését abból vezette le, hogy az árfolyamrés kiesésével a szerződés deviza jellege megdől, az árfolyamkockázat kiesik a szerződésből, amely alkalmazása nélkül alperes a szerződést nem kötötte volna meg.
- [61] Ebben a körben helytállóan érvelt a felperes azzal, hogy jelen eljárásnak nem tárgya a tisztességtelen szerződés érvényessé nyilvánítása. Ezen felül a DH1 és DH2 törvény eredményeként a jogalkotó a törvények hatálya alá tartozó fogyasztói kölcsönszerződések esetében az árfolyamrés alkalmazását előíró szerződéses feltételek tisztességtelenségét megszüntette, annak érvénytelensége a továbbiakban a perben nem volt vizsgálható.
Az EUB C-932/19. számú és EUB C-260/18. ügyekben kifejtett álláspontja szerint az árfolyamrés semmisségének orvoslása a nemzeti jog valamely rendelkezésével való helyettesítése révén nem ellentétes a fogyasztói irányelv 6. cikk (1) bekezdésével. A DH1 törvény a hatályba lépése előtt megkötött fogyasztói kölcsönszerződés tartalmát az árfolyamrés tekintetében megváltoztatta, melynek jogalakító hatásaként a felek közti kötelelem a jogszabály erejénél fogva módosult. A DH1 törvény 3. § (2) és 4. § (2) bekezdése körében bírósági eljárásnak nincs helye, a perbeli hitelszerződés érvénytelenségének megállapítása az árfolyamrés és az egyoldalú szerződésmódosítás lehetőségét tartalmazó szerződés alkalmazása miatt kizárt. A DH1 és DH2 törvények alapján megvalósult az elszámolás a felek között, majd a DH3 törvény alapján megtörtént a teljes tartozás forintkövetelésre történő átváltása. Nem jogszabálysértő, hogy a felek változó kamatozású kölcsönszerződést kössenek.

- [62] A törvényszék megállapította, az elsőfokú bíróság a DH1 törvény 3.§ (1) és (2) bekezdés figyelembevételével a jogszabályoknak megfelelő döntést hozott, azzal a törvényszék egyetértett. A különmemű árfolyamok alkalmazásával összefüggésben arra mutat rá, hogy olyan semmisségi ok áll fenn, amelynek a következtében az egész szerződés nem dől meg. Ezt a semmisségi okot a DH1 törvény 3.§-a részleges semmisségi oknak tekintette és úgy orvosolta, hogy a semmis kikötés helyébe mind a folyósítás, mind pedig a törlesztés tekintetében az MNB hivatalos deviza árfolyamának alkalmazását írta elő.
- Az EUB C-118/17. sz. ügyben meghozott döntés szerint a fogyasztókkal kötött szerződésekben alkalmazott tisztességtelen feltételekről szóló 93/13/EGK tanácsi irányelv 6. cikkének (1) bekezdését úgy kell értelmezni, hogy azzal nem ellentétes az a nemzeti szabályozás, amely az eljáró bíróság számára nem teszi lehetővé, hogy helyt adjon a kölcsönszerződés valamely, árfolyamréssel kapcsolatos rendelkezésének tisztességtelen jellege miatti megsemmisítésére irányuló olyan kérelemnek, mint amilyen az alapügyben szerepel, feltéve, hogy az ilyen szerződési feltételek tisztességtelen jellegének megállapítása lehetővé teszi azon jogi és ténybeli helyzet helyreállítását, amelyben a fogyasztó e tisztességtelen szerződési feltétel hiányában lett volna. Az ítélete [40] bekezdésében pedig külön hangsúlyozta az EUB, hogy a magyar jogalkotó úgy orvosolta ezt a problémát, hogy az árfolyamrésre vonatkozó szerződési feltételeket törvényi úton módosította, miközben a kölcsönszerződéseket érvényben tartotta. Az ilyen megközelítés megfelel az uniós törvényhozó által az irányelvben és annak 6. cikk (1) bekezdésében foglalt célkitűzéseknek. E cél ugyanis a felek közötti egyensúly helyreállítása elvileg a szerződés egésze érvényességének fenntartásával, nem pedig a tisztességtelen feltételeket tartalmazó valamennyi szerződés semmissé nyilvánítása. Az EUB C-618/10. sz. ügyben azt mondta ki, hogy az irányelv 6. cikkének (1) bekezdését úgy kell értelmezni, hogy azzal ellentétes az olyan tagállami szabályozás, amely a nemzeti bíróság számára teszi lehetővé, hogy az eladó vagy szolgáltató és a fogyasztó közötti szerződésben foglalt feltétel tisztességtelen jellegének a megállapítása esetén az említett szerződést e feltétel tartalmának módosítás útján kiegészítse. Ez az uniós ítélet a kieső tisztességtelen feltétel *bíróság általi* módosításának tilalmát mondja ki. Nem vonatkozik azonban olyan esetre, amikor a tagállami kógens norma maga rendelkezik a kieső feltétel helyébe lépő szerződéses tartalomról.
- [63] Az EUB C-932/19. sz. ügyben vizsgálta, hogy a DH1 törvény szerinti védelem megfelel-e az irányelv célkitűzéseinek. A döntése szerint: „A fogyasztókkal kötött szerződések tisztességtelen feltételeiről szóló, 1993. április 05-i 93/13/EGK tanácsi irányelv 6. cikkének (1) bekezdését úgy kell értelmezni, hogy azzal nem ellentétes az olyan nemzeti szabályozás, amely a fogyasztóval kötött kölcsönszerződéseket illetően semmisnek nyilvánítja az árfolyamrésre vonatkozó, tisztességtelennek tekintett kikötést, és arra kötelezi a hatáskörrel rendelkező nemzeti bíróságot, hogy e kikötést a nemzeti jog olyan rendelkezésével váltsa fel, amely hivatalos árfolyam alkalmazását írja elő a nélkül, hogy ennek a bíróságnak lehetősége lenne helyt adni az érintett fogyasztó azon kérelmének, amely a kölcsönszerződés teljes érvénytelenségének a megállapítására irányul még akkor is, ha az említett bíróság úgy ítéli meg, hogy a szerződés fenntartása ellentétes lenne a fogyasztó érdekeivel, különös tekintettel az árfolyamkockázatra, amely a fogyasztót az említett szerződés egy másik kikötése értelmében továbbra is terheli, feltéve, hogy ugyanez a bíróság az önálló mérlegelési jogköre gyakorlásának keretében és anélkül, hogy az e fogyasztó által kifejezett szándék elsőbbséget élvezhetne e mérlegelési jogkörhöz képest, meg tudja állapítani, hogy az e nemzeti jogszabályban így előírt intézkedések megtétele valóban lehetővé teszi azon jogi és ténybeli állapot helyreállítását, amelyben az említett fogyasztó e tisztességtelen kikötés hiányában lett volna.”
- [64] A törvényszék álláspontja szerint ezért alaptalan az alperes azon érvelése, hogy a DH1 törvény árfolyamrés tisztességtelenségének orvoslását célzó rendelkezései az Irányelvbe ütköznek, a

fogyasztó érdekeivel ellentétesek, és nem teszik lehetővé - az EUB C-932/19. számú ítéletében előírt - azon jogi és ténybeli állapot helyreállítását, amelyben ő (mint fogyasztó) e tisztességtelen kikötés hiányában lenne.

- [65] A jelen esetben a DH1. törvény 3.§. (2) bekezdése alkalmazásának az EUB C-932/19. számú döntésben írt, fenti kritériuma az alábbiak szerint teljesül.
- [66] Amennyiben a felek a kölcsönszerződésben nem rendelkeztek volna az alkalmazandó árfolyamról, úgy a szerződés a rPtk. 231.§ (1) bekezdésének alkalmazásával teljesíthető lett volna, azaz a különmemű árfolyamok alkalmazása, mint semmisségi ok nem vezet a teljes szerződés érvénytelenségéhez. A DH1 törvény 3.§. (2) bekezdése a rPtk.231.§. (2) bekezdésében meghatározott diszpozitív rendelkezés alkalmazását erősíti meg a 2/2014. PJE határozatban kifejtett jogértelmezés szerint.
- [67] Az a EUB C-932/19. számú döntésben megkívánt azon jogi és ténybeli állapot, amelyben az alperes a kikötés hiányában lett volna, helyreállt azzal, hogy a szerződésbe az MNB árfolyam került (jogi állapot), a felek között pedig a DH2 törvény szerinti elszámolás megtörtént (ténybeli állapot). A DH2 tv. szerinti elszámolással - az EUB C-932/19. számú ítélet [42] bekezdésében írtaknak megfelelően – a ténybeli állapot olyan módon állt helyre, hogy a szabályozás biztosította az alperes számára a szolgáltató jogalap nélküli, a tisztességtelen feltétel alapján való gazdagodásának visszatérítéséhez való jogot.
- [68] A DH1 törvény 3. (2) bekezdése alkalmazhatóságának feltételül szabott eredeti jogi és ténybeli állapot helyreállításának kritériuma – a C-932/19. számú ítélet mellett - az EUB további döntéseiből is levezethető: a C-705/21. számú döntés [47] bekezdése rögzíti, hogy a fogyasztót abba a helyzetbe kell hozni, amelyben akkor lett volna, ha a tisztességtelennek ítélt feltétel soha nem létezett volna; a [48] bekezdés azt tartalmazza, hogy ennek megfelel az, hogy a nemzeti szabályozás visszatéríteti a fogyasztó részére jogalap nélküli gazdagodás címén azokat az összegeket, amelyeket a hitelező a tisztességtelennek ítélt feltétel alapján szedett be.
- [69] Ugyanezen döntés [39] bekezdése, továbbá a C-118/17.számú döntés [44] bekezdése, a C-472/20. döntés [50] és [55] bekezdése, valamint az 520/21. EUB döntésnek a [60] bekezdése ugyanezzel a tartalommal foglal állást.
- [70] A fentebb kifejtettek szerint – az EUB által számos hivatkozott döntésében egyértelművé tett állásfoglalásának megfelelően - a DH1 törvény 3. (2) bekezdésének alkalmazása tehát (a DH 2 törvény szerinti elszámolás megtörténtével) alkalmas volt annak a jogi és ténybeli állapotnak a helyreállítására, amelyben a fogyasztó az árfolyamrésre vonatkozó tisztességtelen kikötés hiányában lett volna, ezért a DH1 törvény ezen rendelkezésének alkalmazása – az alperesnek a hivatkozott EUB döntésekkel ellentétes érvelésével szemben – az Irányelvvel nem ellentétes, az uniós jogot nem sérti.
- [71] A kifejtettekből az is következik, hogy a különmemű árfolyamok alkalmazását előíró kikötések érvénytelenségének a DH1 törvény 3.§. (2) bekezdésében írt jogkövetkezményeitől eltérő jogkövetkezmények alkalmazására irányuló alperesi érvelés alaptalan.
- [72] A törvényszék az alperes által előadottak alapján nem tudta levonni azt a következtetést sem, hogy a kockázatfeltárás nem világos és érthető.

Az elsőfokú bíróság ítéletében kifejtettekkel egyetértve a törvényszék is azt kívánja kiemelni, hogy a kölcsönszerződés 7. pontjában a felperesi jogelőd felhívta az alperes figyelmét az árfolyamváltozás lehetőségére és az azzal járó kockázatra. A tájékoztatás tartalmazta, hogy a forint leértékelődése a törlesztőrészletek és a hátralévő tartozás összegét is növelheti. Ezáltal kiterjedt arra is, hogy az árfolyam az alperes számára kedvezőtlen változása milyen módon befolyásolja a kölcsönszerződésből eredő fizetési kötelezettségeit.

Az árfolyamkockázat mibenlétéről a fogyasztó megfelelő tájékoztatást kapott. Aláírásával tudomásul vette az egyedi szerződés 7. pontjában és a szerződés részévé vált ÜSZ 18.3.4 pontjában foglaltakat. A tájékoztatásnak különböző árfolyamokra nézve konkrét számítást nem kellett tartalmaznia. A változó kamatozású, deviza alapú, fix futamidejű hitelkonstrukcióban az alperesnek a kockázatot a tájékoztatásból fel kellett ismernie, annak viselését pedig vállalta. A tájékoztató átláthatóan feltüntette a deviza árfolyamának változásait, a szerződéses ügyletre gyakorolt hatását is. Az alperesnek számolnia kellett a devizaárfolyam emelkedésével. A tájékoztatás felölelte az árfolyamkockázati tájékoztató elvárható tartalmi elemeit az EUB és bírói gyakorlat alapján is. A szerződés egy rendelkezése sem értelmezhető akként, hogy az alperest árfolyamkockázat nem terhelte. A tájékoztatás megfelelt a Kúria Jogegységi panasz tanácsának Jpe.I.60.015/2021/15. jogegységi hatályú határozata alapján alkalmazott 2/2014. PJE. határozatban foglaltaknak is. Az alperes világos és érthető tájékoztatást kapott az őt terhelő árfolyamkockázat lényegéről, mibenlétéről, fizetési kötelezettségre gyakorolt hatásáról, valamint arról, hogy a kockázat viselésének nincs felső határa [lásd: Nyíregyházi Törvényszék Pf. 20.006/2024/4.].

Ezen túl a szerződés nem tartalmazott olyan kikötést, amely rögzítené, hogy a hitelező legfeljebb 12 hónapra számolhatja el az árfolyam-különbözetet. Ezzel ellentétben, ezt lerontó szóbeli tájékoztatásra az alperes nem hivatkozott.

- [73] A törvényszék arra is rá kíván mutatni, hogy a 2/2012. PK vélemény szerint a világos és érthető megfogalmazás körében abból indokolt kiindulni, hogy a fogyasztó a gazdasági vagy szakmai tevékenysége körén kívül eső célból szerződést kötő személy, az átlagos fogyasztó tehát nem rendelkezik különleges szakismerettel és szakértelemmel, de az ügyletkötés kockázata őt is terheli. Az alperestől elvárható volt, hogy a szerződést és azon belül is a kockázatfeltáró nyilatkozatot elolvassa, alaposan áttanulmányozza és szükség esetén a nem érthető rendelkezésekről tájékoztatást kérjen, azonban amennyiben ezt nem tette meg, akkor ennek a döntésének a felelősségét utólag sem háríthatja a hitelező bankra. A kellő körültekintés, az előzetes tájékozódás elmulasztása a rPtk. 4. § (4) bekezdése alapján az alperes terhére esik.
- [74] A törvényszék külön kiemeli, hogy az elsőfokú bíróság által az árfolyamkockázati tájékoztatás megfelelőségére vonatkozóan ismertetett, és jelen ügyben is alkalmazott bírói gyakorlat megfelel egyrészt az EUB határozatokban (C-26/13., C-51/17., C-118/17.) megfogalmazott követelményeknek, másrészt a Kúria jogegységi határozataiban adott iránymutatásoknak.
- [75] Az alperes szerint tisztességtelen a korlátlan kockázat kockázatkezelés nélküli fogyasztóra hárítása. Ebben a körben utal a törvényszék arra, hogy a fogyasztó kockázatáról, annak lényeges tartalmára, mechanizmusára, realitására, nagyságrendjére is kiterjedően a perbeli szerződésben és az ÜSZ-ban a fentebb kifejtettek szerint az alperes világos, érthető tájékoztatást kapott, melynek alapján az ún. tipizált (általánosan tájékozott, észszerűen figyelmes és körültekintő) fogyasztó értékelni tudta a nemzeti fizetőeszköz kirovó pénznemhez képest való leértékelődésének a pénzügyi kötelezettségeire gyakorolt - adott esetben - jelentős gazdasági következményeit is. A szerződés részévé vált ÜSZ 18.3.2., 18.3.3., és 18.3.4. pontjai pedig részletezték a deviza alapú szerződés sajátosságait, az adós fizetési kötelezettségének alakulását. Ennek alapján az alperes fel

tudta mérni, hogy mik lehetnek az árfolyamváltozás kockázatának a szerződésben vállalt pénzügyi kötelezettségeire gyakorolt gazdasági következményei.

Mindezek alapján a bíróság megállapította, hogy az alperes nem gondolhatta alappal, hogy az árfolyamkockázat nem valós, és azt sem feltételezhette alappal, hogy az árfolyamváltozás kockázata őt csak korlátozott mértékben terheli.

Ebből következően a kikötés nem tisztességtelen, így a Ptk. 209/A. § (2) bekezdése alapján nem semmis.

Az alperes meglátása szerint az ÜSZ eltérő szövege ellentétes a szerződés tartalmával, ezért az rPtk. 205/C. §-a alapján az nem vált a szerződés részévé.

E körben a törvényszék elsődlegesen kiemeli, hogy az alperes a hitelező ÜSZ-ának az átvételéről, megismeréséről és az ott írtak elfogadásáról a szerződésben külön nyilatkozott, ezáltal a szabályzat részévé vált a felek szerződésének [rPtk. 205/B. § (1) bekezdés]. A 18.3.2. pont alatt, devizalapú szerződés címszó megjelölésével a következő értelmezést és magyarázatot adta: A devizalapú szerződések változó kamatozású szerződések, az ügyfél fizetési kötelezettségei forintban teljesítendők. Deviza alapú szerződés esetén a törlesztőrészletekre a Budapest Bank Rt. (a továbbiakban: BB Rt.) által a szerződés devizanemére meghirdetett árfolyamok módosulásának függvényében az alábbiakban meghatározott árfolyam-különbözet – a futamidő szerint utolsóként esedékessé váló törlesztőrészlet kivételével – kerül érvényesítésre: esedékes törlesztőrészlet x (aktuális árfolyam – bázis árfolyam)/bázis árfolyam.

Az ÜSZ megadta a két árfolyam értelmezését: bázis árfolyam alatt a BB Rt. szerződésben meghatározott árfolyamai közül a folyósítás napját követő első banki napjának végén érvényben levő (számlakonverziós vételi) árfolyamát kell érteni, aktuális árfolyam alatt pedig a banknak a törlesztőrészlet esedékessége napjának végén érvényben levő (számlakonverziós eladási) árfolyamát.

Külön sorban és külön címszó megjelölése mellett kitért az ÜsSZ az árfolyam-különbözet elszámolására is. Eszerint míg fix futamidejű devizalapú szerződések esetén az ügyfél által fizetendő árfolyam-különbözet a következő törlesztőrészlet esedékességével kerül kiterhelésre, az ügyfél számára jóváírandó árfolyam-különbözet pedig a 21. pont szerinti sorrend figyelembevételével kerül elszámolásra, a 18.3.3. pont szerint változó futamidejű devizalapú szerződés esetén az árfolyam-különbözet elszámolása a futamidő változását eredményezi. Utóbbi esetben az árfolyam-különbözet az adott törlesztőrészlet tőke-, majd kamattartalmát módosítja. Az árfolyam-különbözet elszámolását követően a hitelező a szerződés futamidejét és az utolsó törlesztőrészlet nagyságát úgy módosítja, hogy a törlesztőrészlet összege – az utolsó kivételével – ne változzon, és az utolsó törlesztőrészlet összege az induló törlesztőrészlet összegét ne haladja meg. Amennyiben azonban már a kamatváltozás lehetséges hatásaként bekövetkezett, hogy a futamidő elérte a maximális futamidőt, és az utolsó törlesztőrészlet összege elérte az induló törlesztőrészlet nagyságát, az árfolyam-különbözet elszámolása mindaddig a hátralévő törlesztőrészletek változását eredményezi, amíg a törlesztőrészletek összege az eredeti törlesztőrészlet összeg alá nem csökken. Rögzítette a szabályzat – a vonatkozó matematikai képlet egyidejű megadásával, az ott alkalmazott teljesítési árfolyam alkalmazásával – azt is, hogy a hátralévő tőke- és az esetleges kamattartozás árfolyam-különbözete a szerződés lejárat előtti megszűnése vagy előtörlesztés esetén egyösszegben válik esedékessé, elszámolására az előtörlesztés, illetve az egyösszegű teljesítés jóváírásával kerül sor.

Az ismertetettekre figyelemmel a törvényszék az alperes bővebb kifejtése hiányában nem lelt magyarázatot arra, hogy az ÜSZ rendelkezései mennyiben tekintendők ellentétesnek a szerződés szövegével, ezért a fellebbezésnek ezt a pontját sem fogadta el.

[76] Az alperes azzal is érvelt, hogy a kamat és az árfolyamváltozás elszámolása nem szabályozott, az

ÜSZ képletei nem alkalmasak az egzakt levezetésre, mert a képlet keveri a kamat emelkedés elszámolását az árfolyam emelkedés elszámolásával.

Az 1/2016. Polgári Jogegységi Határozat indokolásának VI.1. pontja alapján egy deviza alapú kölcsönszerződés akkor tesz eleget az rHpt. 213. § (1) bekezdés a) pontjában írt kölcsönösszeg meghatározottsága követelményének, amennyiben a felek a szerződésükben legalább a kirovó pénznem megjelölését rögzítik (pld. svájci frank), a szerződésnek ugyanakkor nem érvényességi kelléke sem az átváltás időpontjának, sem pedig az árfolyamnak a megjelölése. Elég, ha a szerződés rendelkezéseinek felhasználásával kiszámítható a kölcsön rögzülő devizaértéke.

- [77] Az ÜSZ 17.1. pontja rendelkezett az ügyleti kamatról, mely szerint az ügyfél részére végzett hitelműveletet (hitel- és lízingügyletet) ellenében a Budapest Autót kamatok illetik meg. A Budapest Autó a kamatok és az időtartamhoz kötött díjakat a következő képlettel számította: a tőke szorzandó harminccal és az ügyleti kamatlábbal, az így kapott összegnek pedig a harminchatezred része lesz az egy hónapra eső kamat.

Az ÜSZ 17.1. pontja értelmében, amennyiben a havi törlesztőrészlet összege alacsonyabb, mint az egy hónapra eső kamat, akkor a kamatnak a törlesztőrészletben ki nem terhelt része a következő törlesztőrészlettel kerül elszámolásra és a következő havi kamatszámításnál a tőkerészt növeli.

Ha a szerződés másképpen nem rendelkezik, a kamatozás első napja a hitelfolyósítás napja, utolsó napja pedig a megfizetést megelőző nap.

Ha a szerződés másként nem rendelkezik, a Budapest Autó egyoldalúan jogosult a kamat mértékét a hatályban lévő szerződések vonatkozásában is megváltoztatni, amennyiben a szerződés finanszírozásához szükséges költségei változnak, így különösen az irányadó pénzüpiaci kamatok szintje (a jegybanki alapkamat, a BUBOR, a LIBOR, az EURIBOR, az MNB repo és betéti kamatlábak, a bankközi kamatok) a KSH által meghatározott inflációs ráta, továbbá az egyéb pénzüpiaci forrásszerzési lehetőségek, az ügyfélért vállalt kockázatok tényezőinek kedvezőtlen változása és a jogszabályok változása esetén.

Az idézett rendelkezések alapján a törvényszék az alperes felvetését nem találta megalapozottnak.

- [78] A törvényszék azért nem fogadta el az alperesnek az Európai Parlament és a Tanács a lakóingatlanokhoz kapcsolódó fogyasztói hitelmegállapodásokról, valamint a 2008/48/EK és a 2013/36/EU irányelv és az 1093/2010/EU rendelet módosításáról szóló 2014. február 4-i 2014/17/EU Irányelvére vonatkozó hivatkozását sem, mert 23. cikk (4) és (6) bekezdésében meghatározott 20%-os mértékű árfolyamkockázatot az uniós jogalkotó szerint a fogyasztó tájékoztatás hiányában is viselni köteles. Jelen jogvitában azonban tájékoztatás hiányáról nyilvánvalóan nem lehet szó.

- [79] A másodfokú bíróság szintén nem fogadta el az alperesnek azt az érvelését, hogy az elsőfokú bíróság álláspontja szembe helyezkedik a fogyasztókkal kötött szerződésekben alkalmazott tisztességtelen feltételekről szóló 93/13/EGK irányelvben (a továbbiakban: Irányelv) foglaltakkal.

A törvényszék ezzel kapcsolatban utal az Európai Unió működéséről szóló szerződés (a továbbiakban: EUMSZ) 288. cikkére, miszerint az Irányelv mint uniós jogforrás kétszintű, közvetett jogi szabályozó eszköz, aminek tartalmát a tagállamok kötelesek a nemzeti jogrendszerükbe beépíteni. A tagállami bíróságoknak az irányelvet átültető nemzeti jogszabályt kell alkalmazniuk, amelynek értelmezése során az irányelvben megfogalmazott cél megvalósítására kell törekedniük (C-91/92. sz. Paola Faccini Dori ügyben 1994. július 14-én hozott ítélet 26. pont, C-240-244/98. sz. Oceano Grupo és társai egyesített ügyekben 2000. június 27-én hozott ítélet 32. pont; a fogyasztói szerződéssel kapcsolatos közérdekű kereset elbírálásának egyes kérdéseiről szóló 3/2011. (XII. 12.) PK vélemény 2. pontjának indokolása). Amennyiben a tagállam eleget tesz implementációs kötelezettségének, az irányelv közvetlen bírósági alkalmazása fogalmilag kizárt (Kúria Pfv.

20.037/2023/5. [52]).

- [80] Osztotta azonban az alperes álláspontját a törvényszék a felperesi legitimáció kérdésében. Az alperes az alaki védekezés körében (lásd: 5. sz. beadvány) hivatkozott arra, hogy a felperes nem rendelkezik kereshetőségi joggal, így a felperesnek számolnia kellett azzal, hogy a bíróság az alperesi védekezést helyesnek fogadja el. Ezen perszakaszban a felperes keresetét a jogszerű felmondás alapján egy összegben esedékessé vált és részére engedményezett követelésre alapította. A felperes 15. számú válasziratában kifejtette, hogy az engedményezési értesítő már önmagában is igazolja az igényérvényesítési jogosultságát, de megerősítésképpen csatolta a 2019. november 14-én kelt engedményezési szerződést.
- A megállapodás szerint a Budapest Bank Zrt a Cessio Követeléskezelő Zrt-re engedményezte a mellékletben felsorolt adósokkal – köztük az alperessel - szemben fennálló, magánokiratba foglalt szerződéseken alapuló portfólióját. Az engedményezés tárgyát képező portfólióban szereplő szerződések nem szerződésszerű fizetési teljesítés (súlyos szerződésszegés) miatt az engedményező részéről írásban felmondásra kerültek, és mint ilyenek lejártak és egyösszegben esedékesek (F/15. Engedményezési szerződés 3.1-3.2.pont).
- Ugyanebben a válasziratában a felperes elismerte, hogy az Elszámolólevél mellékleteként az újraszámítás részletes levezetése alapján, a tisztességes feltételek mentén számítva az alperesnek a felmondáskor nem állt fenn tartozása, a felmondás nem volt jogszerű.
- [81] Az elsőfokú bíróság úgy foglalt állást, hogy a felperes annak ellenére, hogy a tényelőadását megváltoztatta, ez a követelés összegszerűségét nem érintette, felperes azon összeg érvényesítése iránt kezdeményezte a jelen peres eljárást, amelyet a felperesi jogelőd ráengedményezett. A bíróság szerint a felmondás jogellenességének (helyesen jogszerűségének) hiánya a maximális futamidő elteltét követően a felperesi igényérvényesítést nem akadályozta.
- [82] A felmondás a szerződésszegés jogintézményéhez (azaz a szerződés teljesítésének létszakaszához) kapcsolódik, alapvető joghatása, hogy az érintett felek közötti jogviszony megszüntetését eredményezi (rPtk. 321. § (1) bekezdés). E joghatás kiváltásához a felmondás jogszerűsége szükséges, amit az adott szerződés érvényes rendelkezései és az irányadó jogszabályok alapján kell megítélni. A felmondás fenti kötelemszüntető funkciójából pedig következik, hogy jogszerűtlensége (jogellenessége) egyúttal a jogviszony fennállását (a támadott felmondás által meg nem szüntetett voltát) is jelenti (Kúria Gfv. 30.490/2021/4. [20]).
- A felperes a másodfokú bíróság felhívása alapján az elsőfokú ítélet meghozatalát követő időpontban, 2024. 12. 20. napján megkötött engedményezési szerződést csatolt, és bejelentette, hogy a felmondás jogszerűtlensége folytán a kereseti kérelmét a futamidő lejáratára alapítja (lásd 2Pf.20.064/2024/12. sz. beadvány).
- A kereset egy anyagi jogszabály (tárgyi jog) által biztosított valamely jog (alanyi jog) érvényesítését jelenti: a felperes állítja, hogy a valóságban megtörtént konkrét történeti tények megvalósítják az anyagi jogszabályban meghatározott törvényi tényállási elemeket, így az alanyi jog megnyílt, amely feljogosítja őt az anyagi jogszabályban meghatározott igény támasztására. A keresetlevélben előterjesztett kereset tartalmazza az érvényesíteni kívánt alanyi jogot [Pp. 7. § (1) bekezdés 11. pont] az azt létrehozó anyagi jogi norma (jogalap) megjelölésével [Pp. 7. § (1) bekezdés 8. pont], az ez alapján előterjeszhető kereseti kérelmet, valamint a jogot és a kereseti kérelmet megalapozó konkrét (történeti) tényeket [Pp. 170. § (2) bekezdés a), b), c) pont]. Az érvényesített jog valamilyen jogviszonyból, a felek között fennálló jogilag szabályozott kapcsolatból ered.
- Jelen jogvitában ennek abból a szempontból van jelentősége, hogy a jogellenes felmondás folytán

meg nem szűnt jogviszony alanyai a Budapest Bank Zrt. és az alperes maradtak. Az ÜSZ 27. pontjában foglaltak szerint a szerződés megszűnése esetére a bank lezárja a szerződést és elszámol a hitelfeltevővel figyelemmel az rPtk. 293. §-ában foglaltakra. Nincs arra vonatkozó adat, hogy a felperesi jogelőd az elszámolást a futamidő elteltére alapozva elvégezte volna, azt az alperessel közölte, aki a futamidő lejártára tekintettel kiszámított tartozást vitathatta volna.

10/2024. Jogegységi határozat (Jpe.III.60.037/2023/13.) [97] pontjában kifejtettek szerint az engedményezés – jogátruházás – szerződésátruházás jogintézményeinek beláthatatlan következményekkel járó, ezért a jogállamiság elvén keresztül érvényesülő jogbiztonság Alaptörvény B) cikk (1) bekezdésében deklarált követelménye ellen ható „összemosása” nélkül a Jogegységi Panasz Tanács álláspontja szerint nem lehetséges az rPtk. és a Ptk. engedményezésre vonatkozó szabályainak olyan kiterjesztő értelmezése, miszerint a követelés átszállásával az alapjogviszonyhoz kapcsolódó jogok is átszállnak az engedményesre. Ez a jogosulti oldalon fennálló – fentebb kifejtett – kétalanyú pozícióra tekintettel az Alaptörvény 28. cikke szerinti értelmezési szabály alapján sem következtethető.

- [83] A törvényszék a felperes keresetváltoztatást tartalmazó nyilatkozatát a másodfokú eljárásban a Pp. 373. § (1) és (2) bekezdése alapján azért utasította el, mert az eredeti keresethez képest a tényalapot a felperes megváltoztatta ugyan, de ennek alátámasztására vonatkozó és a legitimációját is deklaráló tényeket – a fentebb kifejtettek szerint – nem igazolta. Az alperes helyesen utalt arra, hogy az engedményes a szerződő felekre vonatkozó és a szerződéshez (alapjogviszonyhoz) kapcsolódó jogot nem érvényesíthet, arra nem rendelkezett legitimációval azáltal, hogy a követelést megvásárolta. A felperes a törvényszék felhívására legitimációját nem igazolta a futamidő elteltére alapított követeléshez.
- [84] A szerződés felmondása megelőzte a törvényi elszámolást, a felmondással pedig egy összegben lejárttá, esedékessé tette a felperesi jogelőd a felmondás idején felgyűlt három havi tartozáson felül a teljes hátralékos követelését. Ugyanakkor a felmondás időpontjában az alperesnek lejárt tartozása a törvényi elszámolásra figyelemmel nem volt, az alperes túlfizetésben volt – a felperes által elismerten – a felperesi jogelőddel szemben. Súlyos szerződésszegés, fizetési késedelem hiányában a hitelező 2014. április 30. napján kelt felmondása, az az r.Ptk. 525. § (1) bekezdésébe és a szerződés részét képező üzletszabályzat 27.2. pontjába ütközött, ezért jogellenes volt. A hitelező sem a szerződésnél, sem jogszabálynál fogva nem volt a felmondásra jogosult.
A peranyag adatai alapján nem vitatott, a felperes a jogszerűtlen felmondásra alapította a követelését, ennek megfelelően tett tény- és jogállítást, ezért a kereseti kérelem nem megalapozott.
- [85] Mindezekre tekintettel a törvényszék az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 383. § (2) bekezdése alapján megváltoztatta.
- [86] Az alperes fellebbezése eredményre vezetett, ezért az első- és a másodfokú eljárásban is pernyertesnek tekintendő. A pereszes felperes köteles a Pp. 83. §. (1) bekezdése alapján az alperes részére megfizetni az ügyvédi munkadíjból álló perköltségét.
Az alperes az elsőfokú eljárásban 3. sorszám alatt benyújtott ellenkérelmében az elsőfokú ügyvédi munkadíját a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet (a továbbiakban: Rendelet) 2. § (2) bekezdése alapján kérte meghatározni a csatolt Megbízási szerződés alapján.
A Kerekes és Társa Ügyvédi Iroda, valamint az alperes Hegedűsné Dobránszky Ildikó között 2021. március 30. napján kötött megállapodás szerint (7.1. pont) a megbízás elvállalása 25.000,- Ft/megkezdett óra vagy írott oldal, továbbá a pertárgy érték 10%-ának megfelelő mértékű sikerdíj kikötése mellett történt.
A 7.2. pont általánydíjról rendelkezik azzal, hogy az független időráfordítástól és a lapszámtól.

Ebben a körben a szerződés a per tárgyát képező okirat bevizsgálása, személyes konzultáció (1 óra) címén 25.000,- Ft-ot, keresetlevél/ellenkérelem elkészítés díjaként lapszámtól függetlenül (4 lap) 100.000,- Ft-ot, a bírósági tárgyalásra történő felkészülés díjként (1 óra) 25.000,-Ft-ot, bírósági tárgyaláson való személyes eljárásra tekintettel (1 óra) 25.000,-Ft-ot rögzített.

A megbízási szerződés 7.3. pontja költségeket tüntet fel, jelesül iratmásolásra 50,-Ft/oldalt, nem ügyvédi ügyintézésre 10.000,-Ft/alkalmat, Budapesten kívüli utazásra 70,-Ft/km +3100,-Ft-ot, postaköltség/elektronikus ügyintézésre pedig 3.000,-Ft-ot.

Az ismertetett ügyvédi megbízási szerződés alapján a törvényszék meglátása szerint a 7.1. pont alapján ügyvédi munkadíj megállapítására nem volt lehetőség, mert a jogi képviselő nem jelölte meg, hogy a vagylagosan igényelt díjtételek közül (megkezdett óra, vagy írott oldal) melyik érvényesítését kívánja. Megjegyzi továbbá a törvényszék azt is, hogy a megbízási szerződés alapján az sem állapítható meg, hogy a megkezdett óra tárgyalási időtartamra vagy ráfordított munkára vonatkozik, a mértékéről pedig az alperesi jogi képviselője nem adott számot, tételes költségfelszámítást nem tett.

A 7.2. pont kikötése szerint átalánydíj jár a jogi képviselő részére időráfordítástól és lapszámtól függetlenül. A szavak általánosan elfogadott értelmezése alapján ebből következően a törvényszék 25.000,-Ft-ot számított fel a per tárgyát képező okiratok bevizsgálására, személyes konzultációra, 100.000,-Ft-ot ellenkérelem elkészítése díjául, a bírósági tárgyalásra történő felkészülésre 25.000,-Ft-ot, továbbá bírósági tárgyaláson történő személyes eljárás címén további 25.000,-Ft-ot.

A 7.3. pontban részletezett költségeket a bíróság azért nem tudta elfogadni, mert a képviselő nem nyilatkozott arról, hogy mennyi irat másolása vált szükségessé, hány alkalommal került sor nem ügyvédi ügyintézésre, és azt sem jelentette be, hogy a 70,-Ft/km +3500,-Ft utazási költséget gépjármű vagy egyéb közlekedési eszköz igénybevételére tekintettel, milyen fogyasztású, milyen típusú üzemanyag felhasználására figyelemmel kéri.

Ugyanúgy nem igazolt a peres eljárás során a postaköltség, illetve elektronikus ügyintézés 3000,-Ft-os díja.

[87] A Pp. 81. § [A felszámítás]

- a) A fél a perköltsége megtérítését annak felszámításával kérheti.
- b) A felszámítás során meg kell jelölni az igényelt költség összegét, a felmerülésének lényeges körülményeit, azt, hogy a perbe vitt mely jog érvényesítésével összefüggésben merült fel, és mindezeket a felszámítással egyidejűleg – szükség szerint – okirattal is igazolni kell. A bíróság által az eljárást befejező határozatban meghatározható költség az annak összegét szabályozó jogszabályi rendelkezésre utalással is felszámítható.

[88] A Pp. 81.§-a értelmében a fél a perköltsége megtérítését annak felszámításával kérheti. A (2) bekezdés szerint a felszámítás során meg kell jelölni az igényelt költség összegét, a (3) bekezdés szerint a fél a felszámítását és a (2) bekezdés szerinti okiratot legkésőbb a tárgyalás berekesztéséig, ennek hiányában az eljárást befejező határozat meghozataláig terjeszthető elő. Az (5) bekezdés szabályozza, hogy a jogi képviselővel eljáró fél a perköltséget jogszabályban meghatározott költségjegyzék előterjesztése útján is felszámíthatja. A Pp. kommentár értelmében a törvény rögzíti a felszámítás tartalmi kellékeit is, a félnek nyilatkozatban meg kell jelölnie a költség fajtáját, annak pontos összegét, és csak abban az esetben mellőzhető az összeg meghatározása, hogyha annak összegét szabályozó jogszabályi rendelkezésre (ÜKR, PÜKR) történő utalással számítja fel. Ebben az esetben a költségszámmal kifejezett összegét nem szükséges megjelölni. Továbbá a kommentár értelmében, amennyiben a fél a Pp., illetve az E-ügyintézési törvény alapján elektronikus úton történő kapcsolattartásra köteles, a Pp. 608.§ (1) bekezdése szerint a beadványban foglalt felszámítását csak elektronikusan – az E-ügyintézési törvényben és a végrehajtási rendeleteiben meghatározott módon – nyújthatja be a bíróságra. Ennek megsértése esetén a nyilatkozata a Pp.

618.§ (1) bekezdése alapján hatálytalannak minősül. A törvényszék mindezek figyelembevételével határozott az alperes perköltségéről.

[89] Az alperesi jogi képviselő a 37. sorszám alatt benyújtott fellebbezésében az ügyvédi munkadíját a Rendelet 3. § (1) bekezdése szerint kérte meghatározni, majd a másodfokú eljárásban 2025. április 10. napján tartott tárgyaláson akként nyilatkozott, hogy perköltségigényét a Rendeletnek megfelelően a csatolt díjmegállapodásban foglaltak szerint kéri megállapítani (2.Pf.20.064/2024/23. 2. oldal). A törvényszék vizsgálta, hogy az alperes a Pp. 81.§ szerinti felszámítási kötelezettségének eleget tett-e akár nyomtatvány becsatolásával, akár tárgyalási jegyzőkönyvben rögzítetten. Megállapította, az ügyvédi munkadíj meghatározásához kizárólag a díjmegállapodás rendelkezéseit tudja figyelembe venni.

A törvényszék az alperesi jogi képviselő ügyvédi munkadíj iránti igénye vonatkozásában az utolsó nyilatkozatot tekintette irányadónak, és arról az elsőfokú eljárásban csatolt ügyvédi megbízási szerződés alapján döntött. Az ügyvédi tevékenységről szóló 2017. évi LXXVIII. évi törvény (továbbiakban: Ütv.) 30. § (1) bekezdésében foglaltak szerint a felek – az Ütv. 30. §-ban foglalt eltérésekkel – a megbízási díjban szabadon állapodnak meg. Mivel a szerződés specifikusan a másodfokú eljárásra vonatkozóan díjtételeket nem tartalmazott, így a törvényszék ezt akként értelmezte, hogy a részvevő felek a megbízási szerződés 7.1-7.3. pontjában foglalt összegeket együttes első- és másodfokú díjnak tekintik.

[90] A megbízási szerződés 7.1. pontjában a pertárgyérték 10%-nak megfelelő mértékű sikerdíj is szerepel. Az Ütv. 30. § (3) bekezdésében foglaltak szerint a bíróság előtt nem érvényesíthető az ügyvédi tevékenység eredményességéhez kötött ügyvédi munkadíj annyiban, amennyiben annak összege a teljes ügyvédi munkadíj kétharmadát meghaladja. A 2.038.469,- Ft összegű pertárgyértékre, valamint a bíróság által megállapított 175.000,-Ft-os ügyvédi munkadíjra figyelemmel a bíróság 286.540,-Ft-ban állapította meg az alperesi jogi képviselőnek járó ügyvédi munkadíjat.

[91] Az egységes ítélkezési gyakorlat szerint a per vitelére szóló meghatalmazás kiterjed a perrel kapcsolatos valamennyi nyilatkozat megtételére és a szükséges perbeli cselekmények végzésére, így a végrehajtási eljárásra is. Arra azonban nincs mód, hogy a fél javára megítélt perköltséget az ügyvédi iroda közvetlenül a saját nevében kérje. Ebben az esetben a végrehajtási lap kiállítását, illetőleg a végrehajtás elrendelését a bíróság okkal tagadja meg, mert a kérelem alaptalansága nyilvánvaló abból következően, hogy a végrehajtás alapjaként hivatkozott marasztaló ítéleti rendelkezés szerint a követelés jogosultja nem a kérelmező ügyvédi iroda. [Wolters Kluwer CD Jogtár Nagykommentár a polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvényhez Szerkesztette: Wopera Zsuzsa 68. §-hoz fűzött magyarázat].

[92] Az alperes a részére az elsőfokú eljárás során biztosított költségfeljegyzési jog folytán az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény 46. § (1) bekezdése szerint számított fellebbezési illetéket nem fizette meg, amelyet a pervesztes felperes utólag köteles megtéríteni az állam javára a Pp. 102. § (1) bekezdésében foglaltakra figyelemmel.

[93] A jogorvoslatról való rendelkezés a Pp. 365. § alapján történt.

Tatabánya, 2025. május 8.

Tatabányai Törvényszék
2.Pf.20.064/2024/24.

21

sk.

a tanács elnöke

előadó bíró

bíró

A kiadmány hitelül: